

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΕΣΔΔΑ

Πλάνο απάντησης τεθέντος θέματος Μικρο-μακροοικονομίας (26-11-2016)

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ : Παναγιώτης Βεργούρος, Οικονομολόγος, Συγγραφέας βιβλίων ΑΣΕΠ

Ανεργία και Απασχόληση και οι συνέπειές τους για την οικονομία.

α) Αίτια και πολιτικές αντιμετώπισης της ανεργίας.

β) Η επίδραση της σημερινής κατάστασης της απασχόλησης - ανεργίας στη βιωσιμότητα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα.

γ) Η επίδραση της διοικητικής επιβολής κατώτατου μισθού στην απασχόληση - ανεργία.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ορισμός ανεργίας (και συνεπώς αντίστροφα της απασχόλησης) καθώς και των μεγεθών που έχουν άμεση σχέση (πχ. εργατικό δυναμικό, ποσοστό ανεργίας)

α.

Διάκριση των μορφών ανεργίας που πρακτικά μας δίνουν και τα αίτια δημιουργίας της:

- τριβής
- εποχική
- κυκλική – ανεπαρκούς ζήτησης – κεϋνσιανή
- διαρθρωτική – δομική

Πολιτικές αντιμετώπισης

Ανάλογα με τη μορφή της ανεργίας:

Τριβής και εποχική έχουν μικρή σημασία και δεν απασχολούν ιδιαίτερα τους οικονομολόγους και τις προτεινόμενες πολιτικές αντιμετώπισης από το Κράτος.

Ανεπαρκούς ζήτησης: Η βασική πολιτική αντιμετώπισης αφορά τις προτάσεις της κεϋνσιανής οικονομικής σχολής που βασίζονται στην **τόνωση της ζήτησης** (πολιτικές ζήτησης) και βασικά στην

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ

επεκτατική δημοσιονομική και στην επεκτατική νομισματική πολιτική (με αναφορά στον κοινωνικό ρόλο του Κράτους – κοινωνική πολιτική) ειδικότερα σε φάση ύφεσης.

Διαρθρωτική: Αδυναμία της επεκτατικής δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής να λύσουν το πρόβλημα από την πλευρά της ζήτησης (αναφορά και σύντομη εξήγηση της θεωρίας του **φυσικού ποσοστού ανεργίας** των Μονεταριστών). Συνεπώς χρησιμοποίηση **πολιτικών προσφοράς** (τόνωση **ανταγωνιστικότητας** μέσω κινήτρων επενδύσεων, **επανεκπαίδευση** ανέργων και συνεπώς αύξηση **παραγωγικότητας εργασίας** και γενικότερα προσπάθεια **μείωσης του μέσου κόστους** παραγωγής (πιθανή αναφορά στο μέσο μακροχρόνιο κόστος των επιχειρήσεων - "φάκελος" - και στον τρόπο που αυτό μεταβάλλεται από τις επενδύσεις).

Επιπλέον σύντομη αναφορά στη διαμάχη μεταξύ νεοκλασικών και κεϋνσιανών οικονομολόγων για την επίδραση των διασταλτικών πολιτικών του Κράτους σε πληθωρισμό (αρχικά) και ανεργία (αργότερα), με πιθανή αναφορά και των νομισματικών επιπτώσεων (πχ. αύξηση πληθωρισμού – μείωση ανταγωνιστικότητας – μείωση εξαγωγών και αύξηση εισαγωγών – υποτίμηση νομίσματος – τροφοδότηση νέου κύκλου εισαγόμενου πληθωρισμού).

β.

Αυτό το ερώτημα αποτελεί μια μορφή "εξέτασης" των επίκαιρων γνώσεων των υποψηφίων. Η απάντηση πρέπει να περιστραφεί γύρω από τους εξής άξονες:

- Ύψος ανεργίας – απασχόλησης σήμερα και προοπτικές για το μέλλον
- Σύνδεση ρυθμού ανάπτυξης με αύξηση απασχόλησης
- Αδυναμία ασφαλιστικού συστήματος λόγω μειωμένης απασχόλησης (και ταυτόχρονα αυξημένων απαιτήσεων σε παροχές, πχ. επιδομάτων ανεργίας)
- Αδυναμία των επιχειρήσεων να αποδώσουν εισφορές λόγω μειωμένου κύκλου εργασιών – ύφεση
- Αύξηση αδήλωτης εργασίας
- Αύξηση φαινομένων εισφοροδιαφυγής
- Δημογραφικά χαρακτηριστικά – γήρανση – του εργατικού δυναμικού
- Σύνδεση ανεργίας νέων – αδυναμίας ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών και συνεπώς τροχοπέδη στη μελλοντική βελτίωση της ανταγωνιστικότητας
- Πιέσεις για "αναμόρφωση" ασφαλιστικού από τους δανειστές μας (σύνδεση με ερώτημα γ)

γ.

Και αυτό το ερώτημα ξεφεύγει από τη γενική διατύπωση της ύλης στην προκήρυξη. Θα προτείνουμε μια απάντηση που θα στηριζόταν σε πιο "τεχνικά χαρακτηριστικά", (ανάλογα με την ικανότητα και τις γνώσεις του κάθε υποψήφιου).

Για παράδειγμα η εντελώς "τεχνική" απάντηση θα ήταν να φανταστούμε ότι στην αγορά εργασίας επιβάλλεται ένας κατώτατος μισθός όπως στην αγορά προϊόντος επιβάλλεται μια τιμή. Έτσι, αν αυτός ο μισθός είναι κατώτερος από αυτόν της ισορροπίας, προκύπτει στην αγορά εργασίας ότι θα προέκυπτε από την επιβολή μιας "ανώτατης τιμής", δηλαδή έλλειμμα (εργασίας) στην αγορά (θυμίζουμε ότι ζητά εργασία η επιχείρηση και προσφέρει εργασία ο εργαζόμενος), με κίνδυνο να αναγκαστεί η επιχείρηση να ανεβάσει το μισθό (όπως ακριβώς δημιουργείται το "καπέλο" στις τιμές στην αγορά προϊόντος) και τελικά να αυξηθεί το κόστος παραγωγής (με ότι αυτό συνεπάγεται – αύξηση τιμών, μείωση ανταγωνιστικότητας και πιθανή συνεπαγόμενη αύξηση ανεργίας, απώλεια αγοραστικής δύναμης, μείωση ευημερίας).

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ

Αν ο κατώτατος μισθός είναι ανώτερος από αυτόν της ισορροπίας, προκύπτει στην αγορά εργασίας ότι θα προέκυπτε από την επιβολή μιας "κατώτατης τιμής", δηλαδή πλεόνασμα (εργασίας) στην αγορά, με κίνδυνο να υπάρξει αύξηση ανεργίας (που φυσικά δεν μπορεί να απορροφηθεί από το Δημόσιο – όπως θα συνέβαινε στην αντίστοιχη περίπτωση στην αγορά προϊόντος).

Αν θέλαμε να δώσουμε μια λιγότερο τεχνική απάντηση θα πρέπει να εστιάσουμε στο γεγονός ότι οποιαδήποτε διοικητική επιβολή σε μια ελεύθερη αγορά:

- Μειώνει τα **οφέλη του ανταγωνισμού**
- Στρεβλώνει την **κατανομή των πόρων**
- Μειώνει την **κοινωνική ευημερία**
- Δυσχεραίνει την εκμετάλλευση του πιθανού **συγκριτικού πλεονεκτήματος** των "παραγωγικών" κλάδων
- "Καθυστερεί" την **αναπτυξιακή διαδικασία** (από την πλευρά της προσφοράς)

Από την άλλη πλευρά όμως **μπορεί να "προστατεύσει" το εισόδημα του εργαζόμενου**, βοηθώντας σε **αναδιανεμητικούς στόχους** του Κράτους και τελικά στη **σταθεροποίηση** – αν όχι στην ανάπτυξη – της οικονομίας **από την πλευρά της ζήτησης**.

Η τελική επιλογή μας θα ήταν να αναφερθούμε σε όλα τα παραπάνω μέσα στο χρονικό πλαίσιο που μας έχει δοθεί.